

## Esztergombóc

Valahányadik Béla király idejében, amikor még bölények túrták a makkot az Esztergom körüli erdőben, élt egyszer egy kislány, Kata. A szeme éppen olyan színű volt, mint a Duna vize, a városzéli Zöldmezőn lakott, és mindig, mindenkitől kérdezett valamit. A legtöbbet mégis a nagypapáját faggatta:

– Papa, mikor kapok már egy kiskutyát?

Egy napon aztán, amikor éppen csalánt gyűjtöttek, különös árnyék vetődött rájuk, és hatalmas szárnyak suhogását hallották. Kata még sohasem látott ekkora madarat.

– Turul – mondta a papája –, a legügyesebb vadász. Ritkán jön az emberek közelébe.

Ámulva nézték a fényes tollú madarat. Súlyomra hasonlított, de széles, erős szárnyai fenségesen messzire nyúltak. Karmaiban egy szörgombóc vergődött, és amikor Kata rémületében felkiáltott, a turul elengedte zsákmányát.

Egy apró, kócos pulikutya pottyant a lábuk elé, és Kata nyomban felvette, dédelgette. A fekete bundás jószág bevackolta magát a kislány ölébe, és összegömbölyödött.

– Gombóc leszel, Esztergombóc – suttogta neki, és ettől fogva elválaszthatatlanok lettek.

Esztergombóc Kata sarkában loholt, ha szamócázni ment az erdőbe, ha halcsontot gyűjtött nyakláncfűzéshez, vagy fűzfavesszőt vágott a folyóparton. Esztergombóc megtanulta, hogyan figyelje a borzfiakat vakkantás nélkül, és már messziről kiszagolta a varjűfészkeket.

Mikor Kata eladó lánnyá serdült, a nyomában járt, ha vizet hozott a kútról, vagy a piacon nézelődött.

Akkor is mellette téblábolt, amikor Csutorás, a király udvarnok a Szent Lőrinc-templom mellett közhírré tette, hogy nemsokára a városba érkezik Rótszakállú Frigyes, a németek császára.

– Béla királyunk a császár öfelségét fejedelemhez méltó módon szeretné fogadni. Minden földi jóval megajándékozza, még az utat is lisztel szórátja be előtte. De nektek, esztergomiaknak is elő kell állnotok valamivel, mert a császár éhes serege három hétig a vár alatt táborozik majd.

Az emberek hallgattak, toporogtak, el nem tudták gondolni, mivel etethetnék ők a császár öfelségét és marcona katonáit. Kata lábai mellett Esztergombóc lihegett, piros nyelve kandikált csak ki bozontos bundájából.

Az udvarnok türelmetlenül nézett a templom árnyékában összeverődött kíváncsiakra:

– Mit főztök majd a császárnak? Mi az esztergomiak kedvence?

A kócos puli éppen ekkor unta meg az ácsorgást, és egy feketerigó után eredt.

– Esztergombóc?!... – kiáltott rá Kata.

Csutorás arca egyből felderült.

– Nagyszerű! Egy gombóc, ráadásul Esztergom nevét viseli. Lépj elő, leány!

Kata tétován előlépett, vagyis inkább a tömeg húzódott hátra mellőle.

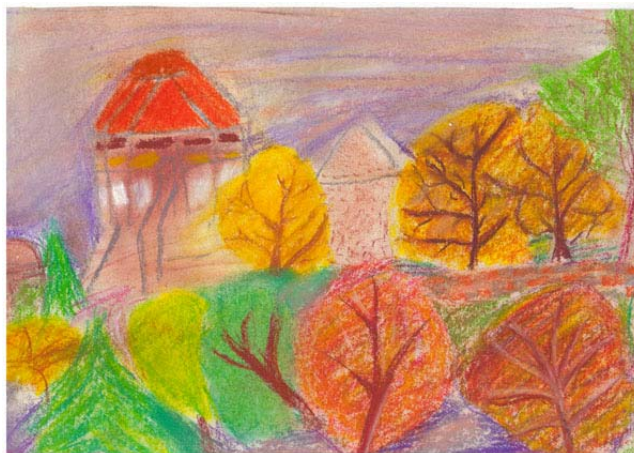
– Holnapra hozz kóstolót az esztergombócból a királynak! – rendelkezett az udvaronc.

Hej, búnak eresztette a fejét Kata. Hogyan is vihetne ő esztergombócot a királynak?!? Hiszen Esztergombóc csak egy kócos puli!

Otthon aztán elmesélte a történetét a nagypapájának, aki éppen a Paskomban rakta taligára a káposztafejeket.

– Ne félj, Kata! – biztatta a nagypapája. – Esztergombóccal biztos kitaláltok valamit.

De Esztergombóc csak futkosott körbe-körbe, nem úgy tűnt, mintha nagyon törné a fejét... Vé-



Farkas Dominika (15 éves, „Maki”, Esztergom)

gül letelepedett a taligára, a káposztafejek közé, és vidáman vakkantott egyet.

– Na hiszen! – sóhajtott Kata. – Sokra megyek velem!

De ahogy megsimogatta Esztergombóc buksiját, megérezte a káposzta illatát – és remek ötlete támadt. Felkapott egy szép, érett lila



Gergely Anna  
(14 éves, Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnázium)

káposztát, és meg sem állt a konyháig. Vízet forralt, káposztát gyalult, közben vidáman dudorászott.

Másnap pedig frissen gőzölgő káposztás gombócokat tett Béla király asztalára, pirított szalonnadarabkákkal bolondítva, hiszen az igazi Esztergombóc is rajongott a szalonnáért. Béla király és udvaroncai mind a tíz ujjukat megnyalták az esztergombóc után.

– Hogy hívnak, leányom? – kérdezte a király.

– Kata vagyok, az esztergomi Zöldmezőről.

– Ezennel kinevezlek királyi ételmesternek, és minden esztergominak megtanítod, hogyan kell esztergombócot készíteni, hogy Rótszakállú Frigyes minden katonáját megvendégelhessük.

Úgy is lett. Béla király után Rótszakállú Frigyes és katonái is megszerették az esztergombócot.

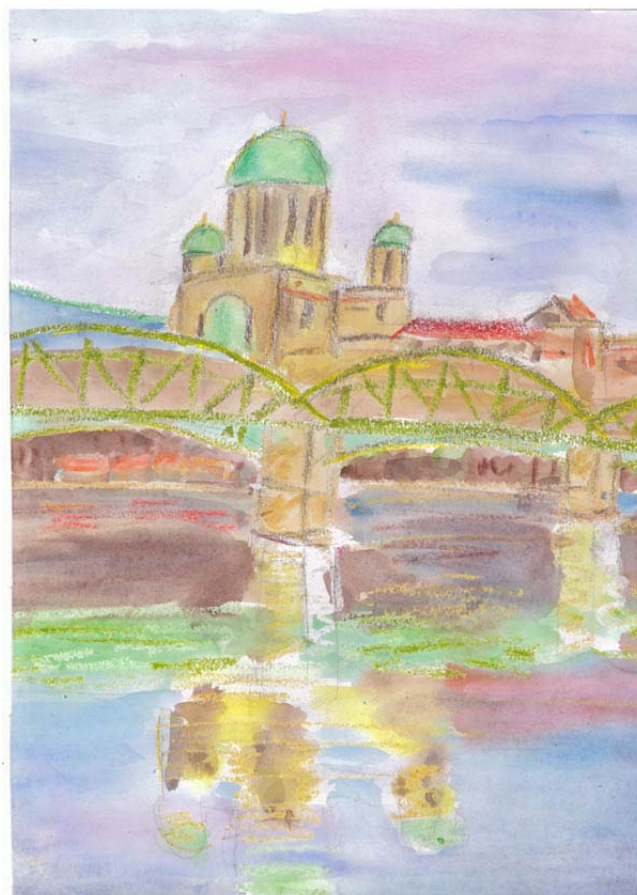
Ha Esztergomban jártok, kóstoljátok meg Ti is!

Tertsch Dóra

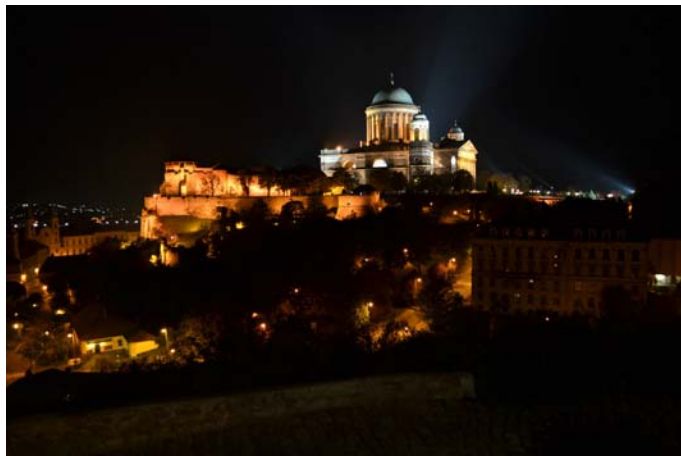
(13 éves, Árpád-házi Szent Erzsébet Gimnázium)



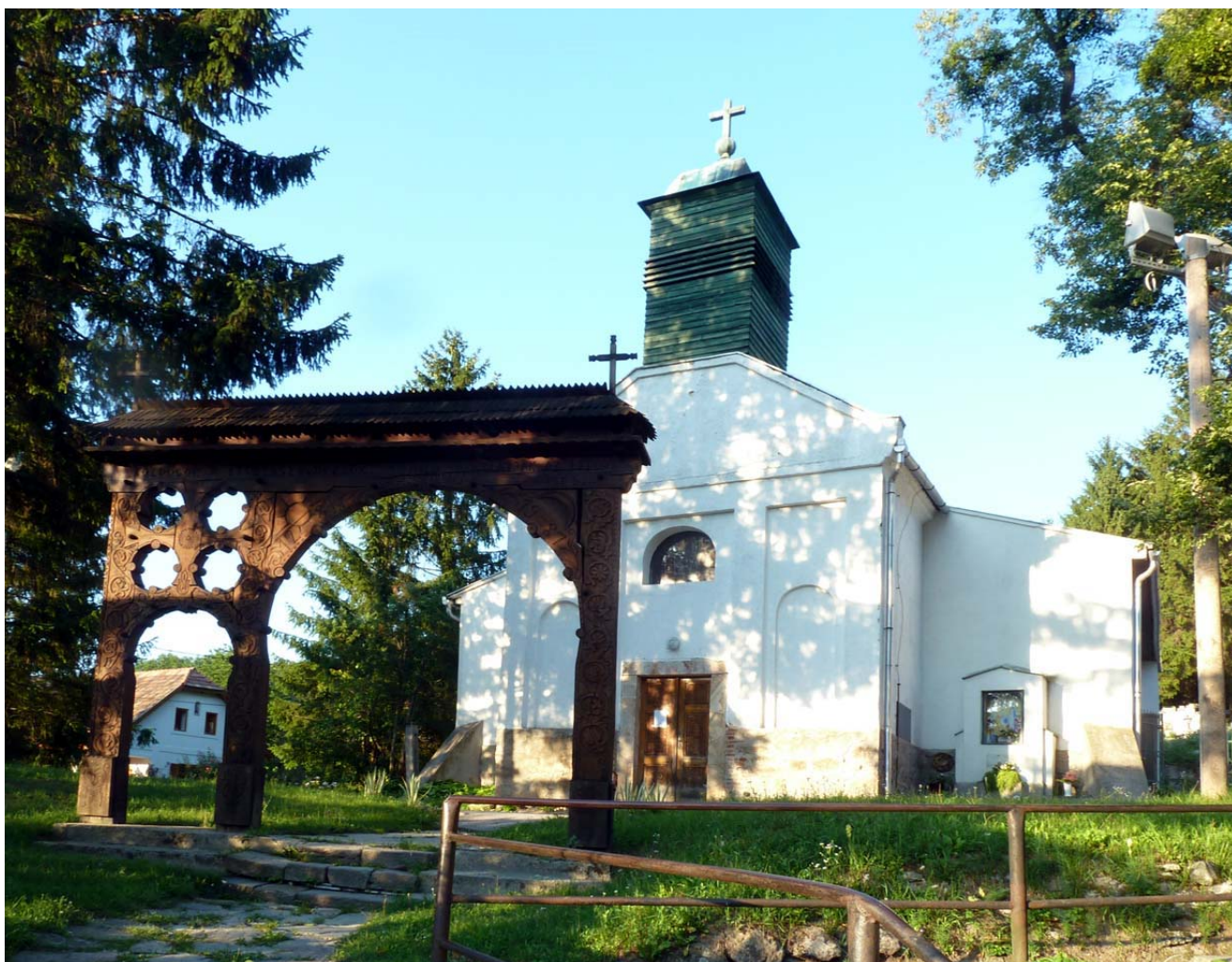
Ignác Anett (16 éves, „Maki”, Esztergom)



Sabina Sindárov (14 éves, Liszt Ferenc Művészeti Alapiskola, Párkány, Szlovákia)



Takács Zsolt: Esztergom fényei 1–2.



Kovács Beáta: Pilisszentlélek